

Българска ТОРА

Издание на Съюза на лесовъдите в България

ISSN 1312-7055

Брой 3 (87), год. XVIII, май 2022 г., София 1303, ул. „Антим I“ №17
www.bulgarian-foresters.org e-mail: bgora@abv.bg

Седмица на гората 2022 „Аз обичам гората“

Когато традицията се завърне

Тазгодишната Седмица на гората, която отбди 97-ата си година и премина от 4 до 10 април под мотото „Аз обичам гората“, възвърна своя празничен и масов характер след две пандемични години. Лесовъдската колегия от страната се събра в парковото пространство на Лесотехническия университет, за да открие традиционния си професионален празник. Той бе открит под звуците на гайдата на малкия участник в „България търси талант“ Стефан Иванов и места на трибуната заеха официалните гости - Пламен Абровски - председател, и Даниел Петров - заместник-председател на Парламентарната комисия по земеделието, храните и горите, инж. Зорница Стратиева - народен представител, инж. Филип Ковашки - и.д. изпълнителен директор на ИАГ, Пламен Абровски - председател на Парламентарната комисия по земеделието, храните и горите, Иван Христанов - зам.-министр на земеделието чл.-кор. проф. д.н. Иван Илиев - ректор на ЛТУ, Даниел Петров - зам.-председател на Парламентарната комисия по земеделието, храните и горите, инж. Тома Белев - зам.-министр на околната среда и водите. На трибуната - проф. д-р Иван Палигоров - декан на ФСУ и председател на СЛБ

Официалните гости (отляво на право): Инж. Цветелина Симеонова-Заркин – народен представител, инж. Зорница Стратиева – народен представител, инж. Филип Ковашки – и.д. изпълнителен директор на ИАГ, Пламен Абровски – председател на Парламентарната комисия по земеделието, храните и горите, Иван Христанов – зам.-министр на земеделието чл.-кор. проф. д.н. Иван Илиев – ректор на ЛТУ, Даниел Петров – зам.-председател на Парламентарната комисия по земеделието, храните и горите, инж. Тома Белев – зам.-министр на околната среда и водите. На трибуната – проф. д-р Иван Палигоров – декан на ФСУ и председател на СЛБ

Проф. Иван Палигоров връчи на инж. Цветко Водев – носител на приза „Лесовъд на годината“ за 2021 г., „Почетен знак“ на СЛБ

Седмицата на гората, по традиция се възпроизвежда в професионалните отлики за техния труд.

Носител на званието „Лесовъд на годината“ за 2021 г. стана инж. Цветко Водев – заместник-директор на РДГ – Пазарджик. Отличията – плакет и грамота на ИАГ, му бе връчено от Пламен Абровски, а „Почетен знак на СЛБ“ и сертификат за удостояването със приза – от проф. д-р Иван Палигоров.

Подгласници са инж. Стефка Димитрова – старши лесничей в ДЛС „Осогово“ – Кюстендил (ЮДЗП – Благоевград), инж. Ангелина Янева – заместник-директор на ДГС – Провадия (СИДП – Шумен) и Антони Годоров – заместник-директор на ДГС – Маджарово (ЮИДП – Сливен).

С приза „За цялостен лесовъдски принос“ бе удостоен д-р инж. Любчо Тричков – главен специалист в отдел „Ползване от горите“ в ИАГ.

Носител на наградата „За значителен принос за популяризиране и повишаване на имиджа на лесовъдската професия“ е инж. Стефан Шулев – директор на Националната професионална гимназия по горско стопанство „Христо Ботев“ – Велинград.

Със специален приз „Почетна награда за дългогодишна служба в полза на българската гора“ и във връзка с нейната 90-годишнина е наградена инж. Цветанка Милошева-Савова – бивш служител на ДГС – Радомир.

С приза „Лесовъд на годината“ за 2021 г. по предложение, гласувано единодушно на Общото събрание на Съюза на лесовъдите в България и предложено за номинации, се удостоват (посмъртно) Антон Гръбчев и Валери Димитров – служители от ЮЗДП – Благоевград, загинали при потушаването на горски пожар край с. Петрово.

В категория „Служител по контрола върху дейностите по опазването на горските територии“ за 2021 г. първа награда е за Красимир Кайряков – старши специалист горски инспектор в РДГ – Берковица, втора – Живко Жеков – главен специалист горски инспектор в РДГ – Пловдив, трета – Чавдар Стоилов – главен специалист горски инспектор в РДГ – Кърджали.

С музикална програма и засаждането на дръвчета в двора на ЛТУ празникът, посветен на откриването на Седмицата на гората, подаде ръка на следващите събития от националната програма.

Светлана БЪНЗАРОВА

Инж. Валентин ЧАМБОВ
е новият заместник-министр на земеделието

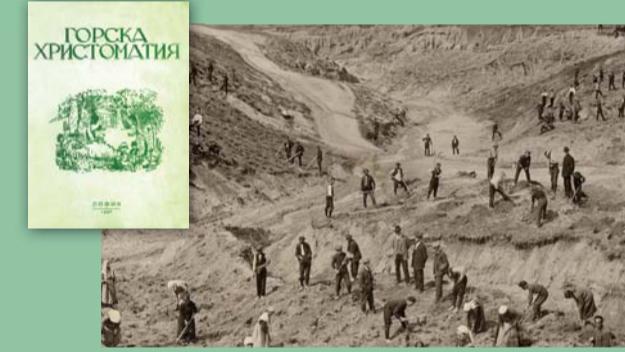
На стр. 2

Горите „посетиха“ Парламента

На стр. 5

Седмицата на гората – история и традиции

На стр. 8

Празничен завет

Поздравление към колегите лесовъди по случай
Седмицата на гората

Здравейте, лесовъди-съратници по служба,
Ветераните ви поздравяват с празничните дни
на Седмицата на гората, чествана достойно
като символ вечен на нашите бъдни.

Тя гордост е голяма за цялата ни нация,
заштото сме първа и единствена страна,
отделила толкоз дни за празник на гората
преди много изминали лета.

За тази гора се трудихме и ние
и горди сме, че оставихме следа,
прославила името България
с тази „Велика Българска гора“.

В тези дни на празника тъй стар
на младите оставяме ний празничен завет:
знамето да носят те винаги високо
и да вървят все нагоре и напред.

Нека тези дни да бъдат празник всенароден
и хората отново пак да разберат,
че грижите за таз кърмилница народна
нейното богатство те ще умножат.

Ний трябва да я браним, както се брани Родина,
заштото тя е наша жизнена среда.
За поколенията бъдни да остане
паметник, достоен за нашите дела.

Честит да бъде този празник, лесовъди!
Честит да е на целия народ!
В историята ни да остане
като пример ярък на нашия възход!

Инж. Атанас ДАРДАНОВ
Софийско дружество на ветераните от горското
стопанство и горската промишленост

Нови ръководители

Инж. Валентин ЧАМБОВ е новият заместник - министър на земеделието

На 27 април е назначен нов зам.-министър на земеделието.

Инж. Валентин Чамбов е роден на 11 юни 1974 г. в гр. Гоце Делчев. Завърши Природо-математическата гимназия „Яне Сандански“ с профил „Математика“ през 1993 година. През 1998 г. се дипломира в Лесотехническия университет с магистърска степен „Горско стопанство“. През 2004 г. завърши Университета по национално и световно стопанство с магистърска степен „Публична администрация“.

Трудовата си кариера започва през 1999 г. като лесничий в Държавно лесничество - гр. Гоце Делчев. След това е старши лесничий и управител на държавната дърводобивна фирма „Орелик 99“ ЕАД.

През 2003 г. започва работа в Националното управление по горите като младши експерт, след което последователно е старши експерт, главен експерт, началник

на отдел и директор на дирекция в централното горско ведомство.

Инж. Чамбов е съавтор на действащия Закон за горите и на част от нормативната уредба в горския сектор. Участвал е в работни групи и комисии към помощните органи на Европейската комисия в Брюксел, касаещи европейското право по отношение на горското стопанство и употребата на дървесина.

Автор е на редица публикации, свързани с развитието на горския сектор, ползването на дървесина, дървесната биомаса за енергийна употреба, износа на дървесина и други.

До 2021 г. е член на Редакционния съвет на списание „Гора“. Член е на УС на СЛБ.

Четиво за политици

Какво трябва да се направи в и около българската гора?

Недопустимо е:

- Да продължава недоволството на обществото към опазването на българската гора и неефикасните и неадекватните действия на законодателя и изпълнителна власт и професионалното ръководство на горския сектор.

- Политическите назначения в системата на горите рушат морала и стремежа за повишаване на квалификацията на всички нива на управление.

- Да съществува нормативен хаос, в резултат на което над 300 000 ха гори са потенциално застрашени от изсичане. Законът за горите да не бъде признат за екологичен закон от МОСВ.

- Българската дървообработваща промишленост да изпитва хроничен недостиг на сировина, а дървесината да не се усвоява и похабява.

- Да се разграбва това национално богатство, а полицията и прокуратурата да не го забелязват.

- Да се поддържа ниво на механизация в отрасъла от времето на 50-те години на миналият век.

- Да се придобива квалификация за горски служител с единомесечен курс.

- Да имаме най-неподдържана инфраструктура в горите.

- Да нямаме елементарна възможност за действие при пожари.

**Какво трябва да се направи:
10 задачи пред Народното събрание**

1. Създаване на самостоятелно ведомство - Национална служба по горите и приемане на структурата и начина на финансиране.

2. Приемане на закон за опазване и стопанисване на горите, включващ всички гори.

3. Приемане на закон за държавните горски предприятия.

4. Приемане на закон за национална горска инвентаризация.

5. Изменение и допълнение на Закона за подпомагане на земеделските производители с включване на горските фирми.

6. Изменение в Закона за опазване на околната среда - регламентиране на обезщетения за ползване на вода в горски територии; забрани с екологични мрежи, земеделски земи и т.н.; нанесени щети от разрешена стопанска дейност - промяна на типа месторастене при експлоатация на кариери за инертни материали; реинвестиране на средства от изключени гори за инвестиционни проекти; признаване на горското ведомство за компетентен орган по смисъла на чл. 10 от ЗООС и ЗГ, уреждащ опазване на горите на Р. България.

7. Приемане на закон за кредитиране на горските фирми.

8. Промяна в Наредбата за категоризиране на труда при пенсиониране.

9. Изменение в Закона за пътищата - включване на основните горски пътища в Националната пътна класификация.

10. Изменение в Наказателно-процесуалния кодекс - създаване на отдел „Горска полиция“ към МВР.

10 съвета към политиците

1. Не търсете избиратели в горите. Ние сме избрали гората.

2. Оставете горите на професионалистите. Задайте посоката.

3. Гората е с дълъг производствен цикъл и носи ползи след време, затова е задължително да се инвестира в нея.

4. Ползването от горите не е само дърводобив, а начин за подобряване на тяхното състояние.

5. Гората е национално богатство.

6. Законът за горите не е упражнение по законотворчество. Стига с промените.

7. Всички гори са равнопоставени.

8. Защитата на гората ще види донесе само упречи, но не и обществена подкрепа, но не се отказвайте.

9. Всяка човешка дейност в гората изисква високи професионални умения и физическа сила.

10. Станете приятели на гората и хората, свързали живота си с нея.

Задачи пред професионалното ръководство на горите

1. Изготвяне на общински планове за интегрирано развитие на горите, включващи разработване на дейности във всички територии, имащи характеристика на гора по чл. 2 от ЗГ, независимо от това какви са техните приоритетни функции, собственост или специален законов статут.

2. Изработка на правила за кариерно израстване. Въвеждане на образователен и трудов ценз. Разширяване на растежа на място.

3. Провеждане на национална горска инвентаризация.

4. Изготвяне на предложения за промени на всички действащи закони, нанасящи вреда на горите.

5. Разработване на ясна, разбираема и кратка визия за развитието на горите за 20-30-50 години.

6. Въвеждане на електронна търговия на складове извън гората и доставяне на стоката до потребителите.

От група колеги
Д-р инж. Светозар МИХАЙЛОВ

Обучения за Саарландския метод

31 експерти от ИАГ, СИДП, ЮИДП и Регионалните дирекции по горите в Шумен, Бургас, Сливен и Варна участваха от 5 до 8 април в обучение за прилагане на Саарландския метод. Целта му е да бъдат отгледани т.нр. дървета на бъдещето с изключително качествена дървесина, която се продава на много високи цени на световните пазари. Методът е много важен не само от икономическа, но и от екологична гледна точка.

Лектор на проявата бе д-р инж. Мартин Борисов, който е един от

водещите лесовъди, работещи по внедряването на Саарландския метод в България, започнал през 2007 г. по проект на Изпълнителната агенция по горите и Германското дружество за техническо сътрудничество (GTZ). Още тогава наши лесовъди преминават обучение, но днес по метода се работи само в няколко обекта на СИДП - Шумен, и ЮИДП - Сливен. Инж. Борисов подчертава, че методът вече се е доказал в германската провинция Саарланд и във Франция и се надява, че след поредицата от

обучения през тази година ще започне по-масовото му прилагане у нас.

Общо 150 лесовъди от страната

Декларация
на ПГ „Продължаваме промяната“ и „Демократична България“

За опазването на българските гори

Тази седмица лесовъдската гилдия отбелязва своя традиционен празник - Седмицата на гората. Горскостопанските дейности по възстановяването, стопанисването и опазването на българските гори започват веднага след Освобождението през 1878 г. чрез създаване на охранителни звена от пеши и конни горски стражари и самостоятелен сектор „Надзор на лесовете“.

Българската гора, възлята в народната песен, давала убежище на националните ни герои, оформяща красивите ни пейзажи, заема една трета от територията на страната. Горите със своите екосистемни услуги имат важна екологична, социална и икономическа роля и ключово значение за чистотата на въздуха, водния баланс, запазването на биологичното разнообразие, предпазване на почвите и адаптирането към климатичните промени. Те имат и рекреационни функции. Източник са на множество ресурси, в т.ч. дървесината. Като възстановим и рециклираме материалното значение на горите за постигане на климатично неутрална и кръгова икономика е голямо.

През годините българските гори и лесовъдската колегия, която всеотдайно се грижи за тях, са изправени пред редица предизвикателства – от пожари през нерегламентирана експлоатация до сериозен политически натиск, който води до порочни решения в ущърб на горите и, а обществото

губи своето доверие към българските лесовъди. Това изисква да обрънем специално внимание на българската гора и хората, отдавани на лесовъдската професия, така, че да заслужат обществено признание, благодарност и уважение.

За да се справи с актуалните предизвикателства, пред които е поставена лесовъдската колегия, е необходимо горската политика да бъде дългосрочна. Да гарантира устойчиво управление на българските гори и дивеч. Да осигури баланс между екосистемните услуги и повишаване на производителността, жизнеността и потенциала на горите.

Ще продължим да работим за намиране на ефективни решения за българските гори като на преден план поставим професионализма на лесовъдската колегия, науката и иновациите. Нека заедно запазим зеленото злато на България за бъдещите поколения.

Пожелавам на всички, които обичат и се грижат за гората, много сили, хъс и отданост. Честит празник!

08.04.2022 г.

Инж. Цветелина СИМЕОНОВА-ЗАРКИН
Инж. Зорница СТРАТИЕВА
Д-р инж. Александър ДУНЧЕВ -
депутати в 47-то Народно събрание

Работно съвещание по проблема на съхненето

Продължава съхненето на ясеновите пояси на територията на ДГС - Генерал Тошево, отчетоха лесовъди от стопанството по време на съвещание с експерти от РДГ - Варна и СИДП - Шумен, проведено на 28 април. В началото на юни ще бъде извършен нов мониторинг на засегнатите площи от екип от Института за гората - БАН, за да се види какво е състоянието на ясените в района. Лесовъдите обаче са категорични, че съхненето е необратимо и трябва да се предприемат спешни мерки, за да се спре разпространението му и да започне възстановяване на тези важни за цяла Добруджа съоръжения.

Проблемът с ясените е от две години, като първоначално се наблюдаваше суховърше и частично съхнене на територията на ДЛС „Балчик“, където през мина

лата година част от засегнатите пояси бяха изсечени.

Постепенно обаче съхненето обхваща нови територии, като учени откриха няколко вида вредители по дърветата и високовирулентен патоген, който е изолиран в Румъния и Сърбия. В момента за експертите е важно да се вземе бързо решение, защото явно с промяната в климата и намаляването на валежите част от дървесните видове постепенно ще отпадне и те трябва да бъдат заменени от по-сухоустойчиви.

Проблемът не е само регионален, като трябва да се мисли и за осигуряване на средства за презалесяване, за да може поясите да бъдат възстановени в рамките на година след премахване на изсъхналите дървета, смятат лесовъдите от Североизточна.

Татяна ДИМИТРОВА

Д-р инж. Мартин Борисов

Теренно обучение в ДЛС „Шерба“

ще се включват в семинарите за по проект „Земите и горите на работа по Саарландския метод, орела“.

като обучението им се финансира

Ден на преклонение пред паметта на лесовъдите, посветили живота си на горското дело

По традиция всяка година последният петък преди Седмицата на гората е ден, в който лесовъдската колегия свежда глава в памет на лесовъдите и горските служители, посветили живота си на горското дело и на загиналите при изпълнение на служебния си дълг.

На 1 април традицията беше спазена, като в церемонията по полагане на цветя пред Мемориала на лесовъд в парковото пространство на Лесотехническия университет участие взеха народните представители от 47-то народно събрание Зорница Стратиева и

Цветелина Симеонова-Заркин, и.д. изпълнителен директор на ИАГ инж. Филип Ковашки и главният секретар инж. Димитър Баталов, Академичното ръководство на ЛТУ, начело с ректора чл.-кор. Иван Илиев, председателят на СЛБ проф. Иван Палигоров и зам.-председателят д-р инж. Анна Петракиева, служители на ИАГ и нейните структури, декани на факултети, лесовъди ветерани и студенти.

В своето слово председателят на Съюза на лесовъдите в България проф. Иван Палигоров назова име-

ната на горските служители, чиято съможертвата помним и до днес. Към тях бяха добавени тези на Антон Гръбчев и Валери Димитров - служители на ЮЗДП - Благоевград, загубили живота си при гасенето на горския пожар миналото лято.

Споменати бяха белязите лесовъди,

изпълнили своя дълг към отечеството, но загинали по време на войните през второто десетилетие на миналия век. Присъстващите се преклониха пред подвига им с благодарност и признателност за тяхното дело. Паметта им бе почетена с единоминутно мълчание и полагане на венци пред Мемориала.

Горски почви в естествени гори от черен бор в България

Устойчивото развитие и продуктивността на горските насаждения зависи пряко от лесорастителните свойства на почвата, които са израз на нейното плодородие по отношение на горскодървесната растителност. Естествените гори от черен бор (*Pinus nigra Arn.*) представляват важна част от горските ресурси на страната. По-голямата част от тях се намират в Западните Родопи, но се срещат и в Пирин, Славянка, Осогово и Източните Родопи. По различни данни във вертикално отношение те са разпространени главно между 700 и 1600 м надморска височина.

Черноборовите гори имат голямо стопанско значение не само като източник на дървесина и други недървесни продукти. Тяхната средообразуваща и средостабилизираща роля надхвърля значително ресурсния им потенциал. Разположени предимно върху планинските склонове, тези насаждения изпълняват водоохранни и противоерозионни функции, особено на карстови терени, прилечни изложения и върху каменливи почви. Естествените гори от черен бор се развиват успешно както на силикатни, така и на карбонатни почви, които включват основно два почвени типа - съответно кафявите горски почви (*Dystric-Eutric Cambisols*) и хумусно-карбонатни почви, известни повече като рендзини (*Rendzinas*). И двата почвени типа обикновено са разпространени в по-трудно достъпни райони и на по-големи наклони. Това затруднява проучванията на техния генезис, свойства и класификация и заедно с интензивното използване на ресурсите в горското стопанство е предпоставка за намаляване на почвеното плодородие и деградация на почвата.

Кафявите горски почви имат важно значение за горското стопанство като основен почвен тип в планинските райони на страната. Независимо от сравнително ниското съдържание на усвоими хранителни вещества, от гледна точка на горското стопанство, кафявите горски почви се определят като плодородни с благоприятни за горскодървесната растителност водни и въздущни свойства.

При проектиране на горскостопанските мероприятия и научноизследователската дейност възникват редица проблеми, свързани с класификацията на кафявите горски почви. В по-голямата част от действащите лесоустройствени планове, регламентиращи всички дейности в горския фонд на страната, кафявите горски почви продължават да се класифицират на по-ниско таксономично ниво като тъмни, светли и преходни на базата на техния морфологичен строеж е пряко свързано с генезиса и еволюцията на почвите в зависимост от комплексното влияние на факторите на почвообразуване. Този подход на класификация притежава значително по-голяма приложимост в лесовъдската практика, тъй като отразява зависимостта на развитието и продуктивността на горските насаждения от почвеното плодородие и съществено улеснява планирането на мероприятията в горското стопанство.

Всичко това определя някои от насоките за актуализиране на класификацията на горските почви, които трябва да бъде съобразена с изискванията на лесовъдската практика, като отразява взаимодействието между почвата и гората. Така ще се подпомогне лесоустройствената дейност и ще се повиши икономическата ефективност при научнообосновано използване на ресурсите в горските територии в съответствие с устойчивото и природообразното развитие на екосистемите.

растения в НРБ, 1983).

Тъмните кафяви горски почви са дефинирани като дълбоки, слабо скелетни, добре запасени с хранителни вещества и усвоима влага почви, които се срещат на изложението със северна компонента. В повечето случаи върху тях се развиват високопродуктивни черноборови насаждения. Светлите кафяви горски почви са описани като плитки, скелетни, бедни на хранителни вещества и усвоима влага, формирани на южни и близки до тях изложението. Срещат се и на сенчести месторастения в долната част на зоната на разпространение на почвения тип. Върху тези почви се развиват черноборови насаждения с ниска продуктивност, съставени от невисокателни към почвените условия дървесни видове. Преходните кафяви горски почви се характеризират с междинни стойности на изследваните показатели (Инструкция за установяване и картиране на типовете горски месторастения, 1976).

Съответствието между разпространението на тъмните и светлите кафяви горски почви, от една страна, и особеностите и продуктивността на черноборовите насаждения - от друга, подчертава значението на релефа като фактор на почвообразуване и особено ролята на един от неговите елементи - изложението, при формиране на почвеното плодородие.

Класифицирането на кафявите горски почви на по-ниско таксономично ниво като тъмни, светли и преходни на базата на техния морфологичен строеж е пряко свързано с генезиса и еволюцията на почвите в зависимост от комплексното влияние на факторите на почвообразуване. Този подход на класификация притежава значително по-голяма приложимост в лесовъдската практика, тъй като отразява зависимостита на развитието и продуктивността на горските насаждения от почвеното плодородие и съществено улеснява планирането на мероприятията в горското стопанство.

Всичко това определя някои от насоките за актуализиране на класификацията на горските почви, които трябва да бъде съобразена с изискванията на лесовъдската практика, като отразява взаимодействието между почвата и гората. Така ще се подпомогне лесоустройствената дейност и ще се повиши икономическата ефективност при научнообосновано използване на ресурсите в горските територии в съответствие с устойчивото и природообразното развитие на екосистемите.

Основната скала е водещият фактор на почвообразуване при формирането на рендзините (*Rendzinas*). Тяхното образуване и разпространение е свързано най-вече с наличието на карбонатна основа, съставена най-често от варовици, мергели и мрамори. Въздействието на основната скала като фактор на почвообразуването се обуславя от нейния химичен и

минерален състав, както и от физичните ѝ свойства. Най-горните пластове на скалите моделират редица характеристики на почвата - строеж на почвения профил, механичен състав, структура, реакция на почвения разтвор и други, определящи почвеното плодородие, което е от особено значение при класификацията на рендзините на по-ниско таксономично ниво. В актуализираната класификация на почвите в България рендзините се отнасят към клас Примитивни почви (*Leptosols*) и се подразделят на обикновени (Haplic) и парапрендзини (*Hypersalcalcic*) в зависимост, до голяма степен, от физичните свойства на почвообразуващата скала. Обикновените са развити върху твърда карбонатна основа. Характеризират се като сравнително дълбоки и добре запасени с хранителни вещества. Парапрендзините са формирани върху рохкава карбонатна основа. Отличават се с ниско съдържание на хранителни вещества и наличие на много скални късове по целия профил, които е с малка мощност. Всичко това обуславя и по-ниското плодородие на парапрендзините в сравнение с обикновените рендзини.

Основните лимитиращи фактори за развитието на горскодървесната растителност върху хумусно-карбонатните почви са алкалната реакция, високото съдържание на CaCO_3 , което ограничава усвоимостта на хранителните вещества, и липсата на достатъчно влага вследствие на водопропускливостта на карбонатната почвообразуваща скала. В района, в които климатичните условия осигуряват умерени температури през топлата част на годината и относително големи валежи за достатъчно овлажняване на почвата през вегетационния период, независимо от значителната водопропускливост на основната скала, се стимулира развитието на тревната растителност. Тя е източник на органична материя, чието минерализиране се затруднява от наличието на голямо количество CaCO_3 . По този начин се натрупват много хумусни вещества и в зависимост от наклона на терена и физичните свойства на основната скала може да се образува сравнително мощен за примитивните почви хумусно-акумулативен хоризонт със значително съдържание на хумус. Това позволява на черния бор като ксерофитен и калцифилен вид да се развива задоволително върху рендзините, като на по-дълбоки почви, може да формира и високопродуктивни насаждения.

Почвеното плодородие е определящ фактор за съществуването, развитието и нормалното функциониране на горските екосистеми. Това подчертава необходимостта от изследванията на състава и свойствата на почвата като основа за правилното планиране на мероприятията в горското стопанство с цел ефективното и природообразното развитие на екосистемите.

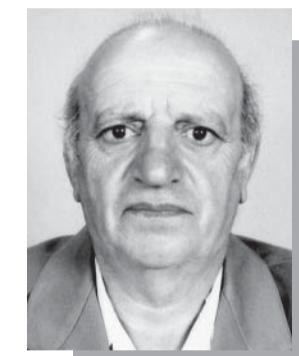
Доп. д-р Симеон БОГДАНОВ

Годишни

Инж. Асен ТРЕНЧЕВ на 90 години

Роден е на 20.02.1932 г. в Банско. През 1956 г. завърши ВЛТИ, специалност „Горско стопанство“.

Постъпва на работа като началник на ГТУ в ГС - Банско. През 1957 г. е назначен за учител в Техникума по горска промишленост в Банско, където последователно е заместник-директор, от 1978 до 1984 г. - директор, а след това до пенсионирането си през 1992 г. отново учител.

Известно време е на работа в Коми АССР, където е директор на учебен център.

Инж. Тренчев е изявен преподавател с дългогодишен практически опит и съществен принос за успешното развитие на лесотехническото образование в България.

Инж. Иван ПЪРЛЕВ на 85 години

Роден е на 05.05.1937 г. в Тетевен. Завърши ВЛТИ, специалност „Горско стопанство“, през 1961 година.

Започва работа като учител в Техникума по горско стопанство и дървообработване в Тетевен. От 1979 до 1992 г. е специалист по подготовка кадри в централното управление на горите, след което, до пенсионирането си през 1998 г., е

директор на Горския техникум „Сава Младенов“ в Тетевен.

Инж. Пърлев е изтъкнат лесовъд, отдал 35 години от трудовата си дейност на подготовката и квалификацията на кадрите за горското стопанство и дървообработването.

Инж. Георги ПЕТКАНИН на 80 години

Роден на 05.04.1942 г. в с. Осиково, Благоевградска област. Завърши ВЛТИ, специалност „Горско стопанство“, през 1968 година.

Постъпва като началник на ГТУ в ГС - Катунци. От 1973 г. е заместник-директор на ГС - Пазарджик, а от 1991 г. до пенсионирането си през 2005 г. - директор. Като ръководител в продължение на 30 години организира залесяването и отглеждането на хиляди декари нови

гори.

Инж. Петканин е добре подгответ лесовъд, с дългогодишен практически опит и съществен принос в правилното и на високо професионално ниво стопанисване на горите. Участва активно в дейността на СЛБ.

Проф. д-р Стефан ЮРУКОВ на 70 години

Роден е на 28.04.1952 г. във Велинград. Завърши през 1978 г. ВЛТИ, специалност „Горско стопанство“.

Избран е за асистент по дендрология във ВЛТИ. От 1991 г. е редовен доцент, а от 2012 г. - професор по дендрология в ЛТУ. През 2003 - 2005 г. е декан на Факултета „Горско стопанство“.

От 2005 до 2007 г. е зам.-министр в Министерството на земеделието и горите, а до 2009 г. - председател на Държавната агенция по горите. Дългогодишната научна дейност

на проф. Юруков е свързана с дендрологията и запазване на биологичното разнообразие. Има много самостоятелни и колективни научни трудове и публикации.

Проф. Юруков е изтъкнат учен и уважаван преподавател, с определен принос в областта на успешното управление на горското стопанство в България.

Седмица на гората „Аз обичам гората“

Призори на най-високото професионално лесовъдско отличие за 2021 г. „Лесовъд на годината“

На 29 март в изпълнение на Заповед № 136/25.03.2022 г. на председателя на СЛБ се състоя заседание на Централната комисия за определяне на носителите на призовете за 2021 г. - „Лесовъд на годината“, „За цялостен лесовъдски принос“ и „За значителен принос за популяризиране и повишаване на имиджа на лесовъдската професия“. Осемчленното жури с председател проф. Иван Палигоров и зам.-председател д-р Анна Петракиева, след като разгледа постъпилите предложения от 8 дружества на Съюза за общо 18 лесовъди, по утвърдения ред и критерии номинира призорите за съответните категории.

„Лесовъд на годината“ за 2021 г.

Инж. Цветко ВОДЕВ -
заместник-директор
на РДГ - Пазарджик

Роден е на 03.04.1973 г. във Велинград. В ЛТУ, специалност „Горско стопанство“, се дипломира през 2001 година.

През 1996 г. постъпва на работа в ГС - Велинград, като след завършване на висшето си образование е старши лесничий в Стопанството.

От 2002 г. започва работа в РДГ - Пазарджик, където последователно е старши експерт по охрана на горите, началник-отдел и от 30.10.2017 г. е заместник-директор, като през 2021 г. известно време е и.д. директор.

С висок професионализъм и добра организация на работата постига отлични резултати във всичките дейността на РДГ - Пазарджик.

Председател е на Регионалното дружество на СЛБ - Пазарджик.

Подгласници

Инж. Стефка ДИМИТРОВА -
старши лесничий в ДЛС
„Осогово“ - Кюстендил

Родена е на 16.06.1986 г. в Кюстендил. Пред 2011 г. се дипломира в ЛТУ, магистърска степен „Горско стопанство“. През 2011 - 2016 г. работи като частен лесовъд на територията

на РДГ - Кюстендил. През 2017 г. постъпва в ДЛС „Осогово“ - Кюстендил, териториално поделение на ЮЗДП - Благоевград, като лесничий.

Съвестно и с висок професионализъм изпълнява служебните си задължения и допринася за развитието на горското стопанство на територията на Стопанството.

Инж. Ангелина ЯНЕВА - заместник-директор на ДГС - Провадия

Родена е на 16.08.1972 г. в София. През 1996 г. завърши ЛТУ, специалност „Горско стопанство“.

Работа започва през 1999 г. като лесничий в ДЛ - Провадия. През 2004 г. е назначена за зам.-директор на ДГС - Провадия, където полага усилия за цялостното изпълнение на лесокултурните мероприятия и дърводобивната дейност. От 2000 г. в Стопанството са създадени 5000 дка нови горски култури и се работи активно за превръщане на издънковите гори в семенни, като е извършено на над 50 000 дка подпомагане на естественото възстановяване и близо 16 000 дка осветления и отглеждане на младия подраст.

От 2015 г. допринася активно за процеса на сертификацията на Стопанството. Участва в съвместни инициативи с деца и ученици. Член е на СЛБ.

Инж. Антони ТОДОРОВ - заместник-директор на ДГС - Маджарово

Роден е на 26.11.1957 г. в Провадия. През 1982 г. завърши ВЛТИ, специалност „Механизация на горското стопанство и дърводобив“.

Постъпва на работа в ГС - Смядово. През 1983 - 1986 г. е началник на ГТУ в ГС - гр. Омуртаг. От 1986 до 2010 г. работи в ГС - Харманли, където последователно е началник-отдел, старши лесничий и зам.-директор. През 2010 г. е директор на ГС - Хасково, а до 2014 г. - директор на ДГС - Свиленград. През 2014 г. става директор на

новосъздаденото ДГС - Маджарово, през 2016 - 2019 г. е заместник-директор, през 2019 - 2021 г. - директор, след което отново е зам.-директор.

Навсякъде, където работи, инж. Тодоров участва в създаването на нови гори и тополовите култури по поречието на р. Марица. Под ръководството му е извършено подпомагане на естественото възстановяване в издънковите гори в Източни Родопи и Сакар. През последните години координира реализацията на дърводобива в ДГС - Маджарово. Активно участва в организацията и взаимодействието между държавните институции за потушаване на крупни пожари.

„Лесовъд на годината“ за 2021 г. (посмъртно)
Валери ДИМИТРОВ - горски служител в ЮЗДП, загинал при пожар при изпълнение на служебните си задължения

Роден е на 04.11.1974 г. в Кресна. Завърши средно специално лесовъдско образование.

Горски инспектор в ЮЗДП - Благоевград, е от 2019 година. Загива при изпълнение на служебните си задължения в потушаването на пожара край с. Голешово, възникнал в горска територия край с. Петрово на 4 август 2021 година.

Антон ГРЪБЧЕВ - горски служител от ЮЗДП, загинал при пожар при изпълнение на служебните си задължения

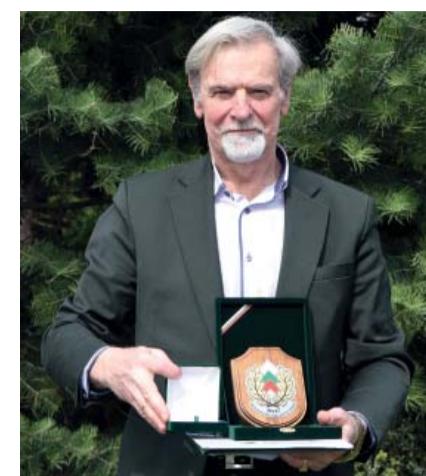
Роден е на 30.11.1987 г. в Петрич. Завърши средно специално лесовъдско образование.

Горски инспектор в ЮЗДП - Благоевград, от 2016 година. Загива при изпълнение на дълга си при същия горски пожар.

„За цялостен лесовъдски принос“
Д-р инж. Любчо ТРИЧКОВ - главен специалист в отдел „Ползване от горите“ в ИАГ

Роден е на 21.08.1956 г. в София. През 1980 г. се дипломира във ВЛТИ. През 1992 г. защитава докторска дисертация.

Работа започва в „Агролеспроект“, където участва в лесоустройствено проектиране на редица горски стопанства у нас, а в състава на ИСО „Лесокомплект“ - на обекти в Алжир. През 1986 - 1994 г. работи в „Лесокомплект инженеринг“, като

през 1994 - 1997 г. е стоковед във Външнотърговската му кантора, а до 2002 г. - директор.

През 2002 г. постъпва в централното горско управление (НУГ), където е началник на сектор „Търговия с дървесина и недървесни горски продукти и маркетинг“. От 2008 до 2011 г. е началник на отдел „Горска политика и международни дейности“ в ИАГ. От 2015 г. е главен експерт в дирекция (сега отдел) „Наука и международна дейност“.

Има съществена роля и принос в горската политика, стратегическото планиране, международното и европейското сътрудничество и успешното изпълнение на проектите. Значителен е приносът му за повишаване на професионализма в системата на горите и провеждането на множество обучения. Има над 70 публикации, свързани с дейността му и с анализи на потенциала и възможностите за използването на биомаса за енергия, производството и пазара на дървесина и продуктите от нея.

„За значителен принос за популяризиране и повишаване на имиджа на лесовъдската професия“

Инж. Стефан ШУЛЕВ - директор на НПГС „Христо Ботев“ - Велинград

Роден е на 21.06.1932 г. в Радомир. Завърши ВЛТИ през 1956 г. и започва работа като началник на ГТУ в ГС - Айтос.

В ГС - Радомир, постъпва през 1958 г., където се труди 32 г. на различни длъжности до пенсионирането си през 1990 година.

Значителен е приносът му в масовите залесявания, преобразили Радомирския край.

Носител е на „Златна значка“ на МГП и „Орден на труда“ - златен. Запазва и систематизира богатия документален и снимков материал, който ляга в основа на книгата ѝ „Столетието, което ни преобрази“ (2001 г.), посветена на 100-годишнината от създаването на ГС - Радомир, и съдейства за написането на брошурата „Преобразена земя от поколения лесовъди“ (2021 г.), издадена по случай 120 г. ДГС - Радомир.

В категория „Служител по контрола върху дейностите по опазването на горските територии“ за 2021 г. на първо място е Красимир Кайряков - ст. специалист горски инспектор в РДГ - Берковица (отляво), на второ - Живко Жеков - гл. специалист горски инспектор в РДГ - Берковица (отдясно), на трето - Чавдар Столилов - гл. специалист горски инспектор в РДГ - Кърджали (наградата бе приета от директора на РДГ инж. Георги Шереметев)

Седмица на гората „Аз обичам гората“

Служители на ИАГ залесяваха край с. Златуша

Вторият ден от Седмицата на гората - 5 април, бе посветен на залесяването, което служителите на Изпълнителната агенция по горите извършват по традиция вече много години. Тазгодишната акция по залесяване бе предвождана от и.д. изпълнителния директор инж. Филип Ковашки и главния секретар на ИАГ

Горите „посетиха“ Парламента

6 април. В рамките на Седмицата в Народното събрание бе подредена изложба на фотографии, посветени на гората и нейните трудови хора. Повечето от снимките са на фотопротерта на сп. „Гора“ Йордан Дамянов, който е и дългогодишен сътрудник на в. „Българска гора“. Събитието бе инициирано от народните представители с лесовъдска професия - инж. Александър Дунчев, инж. Зорница Стратиева и инж. Цветелина Стратиева.

ДГС - Казанлък

На 7 април служители положиха венец и свежи цветя в м. Царския завой на мемориалната плоча на френския лесовъд Феликс Вожли (сн. 1) и залесиха фиданки. Лесовъдите посетиха и Музея на залесяването в гр. Шипка, където поднесоха цветя пред бюстовете на Феликс Вожли и Петър Манджуков (сн. 2) в двора на музея. Директорът на ЮИДП - Сливен,

УОГС „Петрохан“

На 9 април в УОГС „Петрохан“ - с. Бързия, в рамките на програмата за честванията на Седмицата на Лесотехническия университет, президентът на Република България Румен Радев даде началото на инициативата

Ветераните празнуват

В празнична обстановка Софийското дружество на ветераните от горското стопанство и дървообработването отбеляза на 4 април първия ден на Седмицата на гората, преминала подмото „Аз обичам гората“

инж. Димитър Баталов и бе проведена край с. Златуша, на територията на ДГС - Сливница. Мястото е пожарище, впоследствие залесено, но поради сухата изминалата година е с нисък процент на прихващане на фиданките и се нуждае от презалесяване. Над 70 служители на Агенцията с ентузиазъм започнаха работата, включително и деца, дошли с родителите си. Над 1000 контейнерите фиданки от черен бор на 6 дка намериха мястото си в подгответата почва и след по-малко от два часа се „строиха“ в красиви редове, протегнали зелените си иглици си към щедрото слънце.

Симеонова-Заркин, и осъществено от Изпълнителната агенция по горите. При откриването на изложбата присъстващите бяха поздравени от председателя на Народното събрание Никола Минчев и и.д. изпълнителния директор на ИАГ инж. Филип Ковашки.

Откриване на изложбата (от ляво надясно): инж. Филип Ковашки, Никола Минчев, Зорница Стратиева, Цветелина Симеонова-Заркин и Александър Дунчев

инж. Мирослав Marinov и директорите на държавните горски и ловни стопанства от Бургаския регион се срещнаха с лесовъди ветерани в ДЛС „Ропотамо“ (сн. 3).

ската гора, защото те залесяват своето бъдеще и бъдещето на България“. Румен Радев се включи в залесяването заедно с присъстващите на събитието. Председателят на Студентския съвет - Матей Ботев, връчи на президента грамота.

В конструктивен дух и разбирането

На 28 април председателят на СЛБ проф. д-р Иван Палигоров се срещна с новия зам.-министър на земеделието инж. Валентин Чамбов. Като активен досегашен член на УС на СЛБ инж. Чамбов увери, че в своите действия ще се придържа към принципите на професионализма, лесовъдската етика и морал. Председателят на СЛБ изрази готовност за подкрепа на всички действия за запазването на единството и утвърждаването на професионализма в дейността на лесовъдската колегия, за налагане на дух на откритост при формулирането и осъществяването на дългосрочна горска политика в интерес на всички заинтересовани страни и на обществото.

Бяха обсъдени действия за възстановяване на престижа на лесовъдската професия, осигуряване на система за подготовка и квалификация, за достойно заплащане, подмяна на старялото оборудване и транспортни средства в системата на ИАГ и РДГ, редовна подмяна на униформеното облекло. Специално внимание бе отделено на дейността на горските педагози и предприемане на действия за

регламентиране на длъжността „горски педагог“ и създаване на центрове за работа с деца. Подчертано бе, че са неотложни промените в нормативната уредба, осигуряващи дългосрочност в дейността на предприемачите и стимулиране на инвестиции в нова техника и технологии, както и гарантиране на прозрачност в процедурите за възлагане на дейности и продажба на дървесината от държавните гори и създаване на сигурност и предвидимост при задоволяване на потребностите на дървообработващата и мебелната промишленост.

Взаимно бе разбирането, че водещо място в горската политика има съхраняването на опита и традициите на лесовъдската колегия, работеща в името на Българската гора и бъдещето на обществото вече над 140 години.

Г

Горски експерти в столични училища

Горските педагози от Изпълнителната агенция по горите и Дирекцията на природен парк „Витоша“ започнаха разказите за гората и горската професия в столични училища.

След като през есента дистигна повече от 500 деца, кампанията „Приказки за гората“ отново се възобновява. Оборудваното климатично фургонче, което гостува на училищата, разполага с атрактивна база от информационни материали и образователни игри, които онаглядяват как функционира гората, кое е най-важно за нея, кои са дървесните видове в нея и какви животни се срещат там. От горските експерти децата ще разберат какво правят професионали-

стите, за да запазят горските екосистеми и как гората смекчава климатичните промени.

Благодарение на пътуващото фургонче и логистичната подкрепа на Югозападното държавно предприятие - Благоевград, горските експерти вече се срещнаха с децата от 16 училища в София.

ДГС - Елешница

По време на Седмицата на гората Стопанството отбеляза своята 85-годишнина. Служителите посетиха Детска градина „Надежда“, където заедно с децата поставиха къщички за птици, като ги запознаха с грижите за пернатите, засадиха дръвчета в двора и накрая

зарадваха малчуганите с подаръци. По-късно в двора на ДГС - Елешница, горските педагози разказаха на ученици на гората и нейните важни функции, проведоха ролеви игри и раздадоха пода-ръци.

Илия Клечов награди всички участници в конкурса за детско творчество „Гората – извор на живот“, посветен на Седмицата на гората, в който малчуганите представиха творби, изработени от естествени материали (снимката).

ДГС - Нови пазар

Няколко тона с отпадъци събраха служителите, начело с директора инж. Павлинка Хинева, на 5 април в горските територии и места за отдих на населението - в община Никола Козлево, като в извозването на отпадъците се включи и местната управа, в м. Станата и района около Мадарския конник в община Каспичан (снимката).

През другите празнични дни бе извършено залесяване с деца и уроци по Горска педагогика с малчугани от детските градини.

Бележити дейци на горскостопанската наука

100 години от рожденията на проф. д-р Стоян Златанов

Роден е на 22.02.1922 г. в с. Долистово, Кюстендилска област. След завършване на средното си образование участва в заключителната фаза на Втората световна война. През 1949 г. се дипломира в Лесовъдния факултет на Софийския университет и започва работа в системата на Министерството на горите.

В края на 40-те години на ХХ в. в Добруджа започва мащабна работа по доизграждането на полезащитните пояси, които румънската държава започва да създава през 30-те години. Възникват и първите фитосанитарни проблеми в младите насаждения, което налага през 1951 г. в Секцията по агромелиорации на Добруджанския селскостопански научноизследователски институт (ДСНИИ) в Генерал Тошево да бъде назначен асистент по защита на дървесните видове. Това е инж. Стоян Златанов. Тук той попада под благотворното влияние на изтъкнатата изследователска школа на акад. Павел Попов.

Първите научни разработки на Стоян Златанов са насочени към изследване на устойчивостта на повреди от поледица на дървесните видове в 20-годишните полезащитни пояси в землището на с. Карвина, Балчишко, проучване на видовия състав и разпространението на насекомите, повреждащи корените на младите фиданки, и разработва-

не на начините за борбата с тях. От тези полезащитни пояси с участието на дребнолистния бряст (*Ulmus rufa*) той и Христо Димитров отбират от самосева на вида и кръстоските му с полския бряст (*Ulmus minor*) елитни екземпляри, които са тествани за устойчивостта им към холандската болест по бряста, а от най-добрите през 1968 г. създават архивна колекция в разсадника на ОСБГДВ - Свищов, край с. Вардим.

В сътрудничество с н.с. Борис Петров проучва видовия състав и разпространението на орнитофауната на Добруджа и създава научна колекция от 203 вида птици. Успоредно с това установява състава и миграцията на някои видове птици, гризачи и насекоми, свързани с полезащитните пояси, определя тяхната вредна и полезна дейност за земеделските и горските култури.

От 1955 до 1961 г. Стоян Златанов е научен секретар на Института и технически редактор на издавания „Бюлетин за научно-производствена информация“ и юбилейния научен

сборник „10 години ДСНИИ“.

През 1961-1962 г. е директор на Института. През 1957 г. е избран за доцент, а през 1958 г. защитава докторска дисертация за научната степен „Кандидат на селскостопанските науки“ (сега - доктор). През 1963 г. е назначен в Опитната станция по дъбовите гори (ОСБГДВ) - Бургас.

Има голям принос в разработването на лесоекологичния подход за борбата срещу някои болести и вредител и прави предложение за намаляване на употребата на химични препарати в горите. Плод на многогодишната му изследователска дейност е и илюстрирана монография „Насекоми вредители по дъба в България“ (1971), в която са описани 162 вида, от които 23 се съобщават за първи път у нас. Самостоятелно и в съавторство със ст.н.с. д-р Янчо Найденов и други е автор на едни от първите публикации, свързани с екологичния подход в лесозащитата.

През 1970 г. Стоян Златанов е избран за ст. н. с. I ст. (сега - професор) и е назначен за директор на Опитната станция по дъбовите гори - Бургас.

В резултат на многогодишни

научни изследвания проф. Златанов и колективът на ОСБГД - Бургас, предлагат добре обоснован еколого-лесовъдски метод за използване на бързорастящите видове трепетлика и морски бор като временни междуинни култури при възобновяването и реконструкцията на дъбовите гори в Странджа. На базата на екологолесовъдския подход той дава своя принос в изясняване на причините за промените на видовия състав на горите на Шуменския и Разградски район, като мотивира необходимостта от запазването на цера във времето, когато този дървесен вид е обявен за плевел и отстраняването му от насажденията е въведено като практика в горите.

Научно-теоретичните и практико-приложните приноси на проф. Златанов са обобщени в 108 труда, монография и съавторство на книгите „Планински горски екосистеми“, „Дървесина и среда“, „Нови методи в лесозащитата“. Някои от неговите научни публикации, актуални и днес, са „Състояние на полезащитните горски пояси в Добруджа и мерки за подобряването им“ (1956), „Проучване миграцията на някои видове полски мишки в зависимост от основните елементи на системата на земеделие в Добруджа и подобряване методите на борба“ (1961), „Биоекологични закономерности в численото разпределение на

някои насекоми вредители под влияние на полезащитните горски пояси“ (1962), „Проучвания върху вредните насекоми по типовете гори в Странджа планина“ (1968), „Полезащитните пояси и свързаната с тях растителна защита в Добруджа“ (1970).

Като член на Специализирания научен съвет по горско стопанство и озеленяване към ВАК има съществен принос за израстването на много млади научни работници. Винаги е бил желан консултант, рецензент или научен ръководител. Обичаше да се шегува, че е „научен кръстник“ на повечето от специалистите по лесозащита и растителна защита у нас.

Проф. Златанов създава и поддържа научни връзки със специалисти от Русия, Чехословакия, Унгария, Франция, Германия и Англия. Участва в много национални и международни конференции, симпозиуми и конгреси по лесозащита, биология и растителна защита.

Любовта му към литературата и стремежът да бъде полезен стават причина след пенсионирането си през 1986 г. да работи по издаването и разпространението на книги.

Загива при пътен инцидент на 23 май 2007 година.

Доц. д-р Янчо Найденов

Стобските пирамиди – екопътека и легенди

На 7 април край с. Стоб, западния дял на Рила, бе открита туристическа пътека „Стобски пирамиди“. Директорът на ДГС „Рилски манастир“ инж. Георги Кабзималски откри изцяло реновираното екосъоръжение и благодари на служителите, участващи в изграждането му, а директорът на ЮЗДП - Благоевград,

инж. Дамян Дамянов отговори на въпроси на журналисти. Пътеката в сегашния ѝ вид изцяло е дело на служителите на ДГС „Рилски манастир“. Изградени са кътове за отдих, беседки временни огради на опасните места, детски кътове и на входа на Информационния център, в който се предлагат картички и сувенири. Дължината на екопътеката е 1100 м и се изминала за около 40 минути. Такса за посещение е 2 лв. за възрастни и 1 лв. за деца и пенсионери.

Стобските пирамиди са обявени за природна забележителност на 05.02.1964 г. с площ 7.4 хектара. Като всяко природно образуване и това край с. Стоб живее с безброй предания и легенди. Една от тях разказва за невъзможната поради религиозни различия любов между българска девойка и турска момък. Отчаяно, момичето се хвърлило от скалата, а на мястото се образуvalа пирамида, която хората нарекли „Невястата“. Второто предание е за вкаменената сватба, нежелана от родителите на момичето. Интересна е и още една легенда, която разказва за сватовете от с. Колибите, които отишлi да вземат мома от съседното с. Стоб. Тогава невестите ходели забулени до деня на сватбата и младоженецът пръв отблъ-

вал лицето на избраницата си. Както си вървели по пътя, задухал вятър, повдигнал булото на невястата и открил лицето ѝ. Тя била толкова красива, че кумът поискал да я целуне. Изплашили от греха, който кумът щял да стори, сватовете се вкаменили и завинаги останали така.

Текст и снимки
Инж. Михаил МИХАЙЛОВ

Юбилей

Във фотоапарата на Данчо

Ако искаме да разберем живота на един човек, казваме „влез в обувките му“. В случая би трябвало да влезем във фотоапарата на Йордан Дамянов - фотопротортер в списание „Гора“. Господарят на много-то си апарати, с които снима вече близо 50 години, заслужава да разкажем за живота му. За живота на професионалист, който влага толкова много мастерство и обич в професията си. И макар технологиите да са напреднали и във фотографското изкуство, никой не може да отнеме на човека с фотоапарата точното око и творческото отношение към делото си.

Годините отлитат и човекът с фотоапарата навърши 70 години. Роден е на 10.04.1952 г. в София. През 1971 г. завършва Техникум по полиграфия и фотография „Юлиус Фучик“. През 1974 - 1980 г. е фотограф в Държавно обединение „Българска фотография“, Главна редакция „Форек“. От 1980 до 1990 г. работи в Студията за документални филми „Време“. Фотопротортер в списание „ИКО“ е през 1990 - 1994 година.

През 1996 г. съдбата го отвежда в

списание „Гора“, на което той отдава цялото си майсторство и любов. В горската система надали ще се намери човек, който да не познава Данчо Фото. Той е обиколил стотици горски поделения, срещнал се със стотици горски труженици и майсторски е претворил живота им в безброй фотографии. Нито едно събитие, нито един факт от трудния делник, а и празник, официално събитие, пресконференция на отрасъла, нито един портрет на хората, допринеси за напредъка на горското дело в България, не са останали незапечатани от обективта на Йордан Дамянов. Неговите снимки в сп. „Гора“ са достатъчни, за да се опише историята на горския сектор за цели 35 години.

Йордан Дамянов се налага като изключително добър и търсен майстор на репортажната и пейзажната фотография, а със спокойния си характер и доброжелателност е обичан от колегите в редакцията и от лесовъдската колегия в страната.

Член е на Съюза на българските журналисти. Автор е на снимките за ка-

лендари, брошури и други издания, които редакцията на сп. „Гора“ отпечатва през годините. Сътрудник е и на вестник „Българска гора“. Участва с авторски снимки в изложби, организирани от централното горско управление, като за тазгодишната Седмица на гората в изложбата, организирана от депутатите лесовъд и ИАГ в Народното събрание, бяха включени едни от най-добрите снимки на Йордан Дамянов. Човекът с фотоапарата и днес е нужен на списанието и вестника на лесовъдската колегия, продължава да пътува и да върши работата, която умее най-добре.

Диана ПЕТРОВА

Успешно приключи дарителската кампания „Книги за Братислава“

средно училище „Христо Ботев“ в Братислава. Най-много томове с българска художествена литература събраха преподаватели и ученици от СУ „Христо Ботев“ в Айтос.

В навечерието на Седмицата на гората по куриер пратката тръгна за словенската столица, където я посрещна директорът на българското училище и вчителите и всички ученици.

Благотворителната кампания „Книги за Братислава“ е част от проекта „Земите и горите на орела“. Татяна ДИМИТРОВА

ЮРИДИЧЕСКА КОНСУЛТАЦИЯ

Кога законно работодателят може да прекрати трудовия договор на работника или служителя на основание чл. 328, ал. 1, т. 2, пр. 2 от КТ - поради съкращаване на щата

ВЪПРОС: В кои случаи работодателят може да прекрати трудовия договор на работника и служителя поради съкращаване на щата на основание чл. 328, ал. 1, т. 2, предложение второ от Кодекса на труда (КТ)?

ОТГОВОР: Съкращаване на щата - чл. 328, ал. 1, т. 2, предложение второ от Кодекса на труда (КТ) е едно от най-често прилаганите безвиновни основания за прекратяване на трудовия договор. „Щатът“ представлява списъка на общия брой работници и служители в предприятието и тяхното разпределение по отдели, цехове и др. Това е персоналът, с който работодателят осъществява дейността си. В зависимост от управлението на предприятието и степента на неговата самостоятелност, „щатът“ се утвърждава еднолично от работодателя или от определен компетентен орган (при държавните учреждения и организации на бюджетна издръжка). „Съкращаване на щата“ означава намаляване, премахване за бъдеще на отделни бройки от утвърдения общ брой на работниците и служителите, т.е. необходимо е изготвяне и утвърждаване на промените в щатното разписание от компетентния за това орган. Уолнението, извършено преди този момент е преждевременно и е незаконно само на това основание.

При съкращаването на щата винаги се посочват наименованието и броят на съкратените длъжности, кои и колко от съществуващи длъжности - щатни бройки се премахват. Причините се преценяват от работодателя или от компетентния за утвърждаването орган. Самото решение за съкращение на щатна бройка не подлежи на проверка за законосъобразност, т.е. на съдебен контрол. На съдебен контрол подлежи само уолнението на отделния работник, което е извършено въз основа на съкращението в щата. Винаги е необходимо съкращението в щата да е извършено по установения ред - от лицето или от органа, който има право да извърши такива промени в щатното разписание и това да е направено преди уолнението. От гледна точка на тези основни изисквания, не е налице съкращаване в щата, когато съответната трудова функция реално не се премахва, а само се променя нейното наименование: например вместо главен инженер - организатор производство, вместо експерт по опазване на горите - експерт по ентомология. В тези случаи е налице фиктивно съкращаване на щата, което не е и не може да бъде основание за уолнение на съответния работник или служител поради съкращаване в щата.

Както всяко уолнение, и при съкращаване на щата съдът преценява наличието на посоченото в заповедта за уолнение основание към момента на прекратяване на трудовия договор, а не с оглед на факти и обстоятелства, които са възникнали след като уолнението е извършено. Работодателите трябва да имат предвид, че основанията „съкращаване на щата“ и „закриване на част от предприятието“, въпреки че и двете са включени в чл. 328, ал. 1, т. 2 от КТ са две различни основания за прекратяване на трудовия договор. Ето защо работодателят при прекратяване на някое от двете основания е длъжен да уточни на коя от двете хипотези се прекратява трудовото право-отношение. Върховният касационен съд признава за незаконосъобразни всички заповеди за уолнение, в които се посочва само чл. 328, ал. 1, т. 2 от КТ, без да се уточнява на кое от двете основания е прекратен договора.

Работодателят може да прекрати трудовия договор на работника и служителя на основание чл. 328, ал. 1, т. 2, предложение

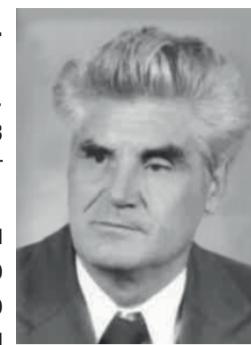
Димитър НАЙДЕНОВ
юрист на ФСОГСДП

IN MEMORIAM

На 5 февруари почина инж.
Цветко Горанов Янев.

Роден е на 30.03.1930 г. в с. Липница, Врачанска област. През 1955 г. завърши ВЛТИ, специалност „Горско стопанство“.

Работа започва като старши инженер в Горскпромишлено стопанство - Чепеларе. От 1956 до 1962 г. е началник на ГТУ и старши инженер в ГС - Чупрене. През 1962-1965 г. е на работа в ГС - Цонево. Една година е директор на ДИП „Живко Кръчмарски“ - с. Орешец. От 1966 до 1974 г. е началник на отдел „Планов“ в ГСК - Берковица. През 1974 - 1981 г. е зам.-

директор на Горско стопанство - Берковица.

През 1981 г. е назначен за директор на „Горстрой“ - Берковица, където работи до 1984 г., като под ръководството му са изградени и асфалтирани горски пътища на територията на Горските стопанства в Чупрене, Берковица, Враца, Самоков, Пирдоп и УОС „Петрохан“ - с. Бързия, и са построени две ремонтни работилници.

От 1984 до пенсионирането си през 1990 г. е началник на отдел „ТРЗ“ в ГСК - Берковица.

Поклон пред светлата му памет!

На 17 февруари почина инж.
Кирил Георгиев Киров.

Роден е на 12.12.1944 в с. Каракен, Великотърновска област. През 1963 г. завърши Техникум по горско стопанство и дървообработване „Сава Младенов“ - Тетевен. ВЛТИ, специалност „Горско стопанство“, задочно завърши през 1976 година.

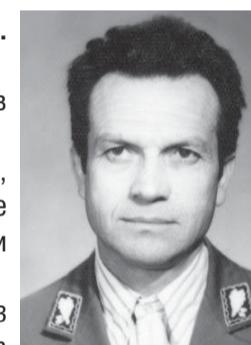
ство „Росица“ - с. Стоките. След това е главен специалист в ГСК - Велико Търново. През 1994 - 1999 г. е управител на Горскотърговска фирма „Мазалат“ - Велико Търново. От 2000 до 2008 г., когато се пенсионира, е експерт по възстановяване на недържавните гори и по охрана на горите в РУГ - Велико Търново.

Под ръководството му са създадени и отгледани хиляди декари естествени млади букови гори и са изградени редица укрепителни противоерозионни съоръжения.

Поклон пред светлата му памет!

На 6 април почина инж.
Тодор Цицорин.

Роден е на 04.03.1932 г. в Белица, Благоевградска област.

Работи като секач в ГС - Белица, технически ръководител в Горските стопанства в Елешница и Якоруда и началник на ГТУ в ГС - Симитли.

След завършване на ВЛТИ през 1970 г. е назначен за технолог в Окръжното управление на горите - Благоевград, където трасира и изготвя проекти

за над 620 km горски пътища.

Три години работи в Коми АССР като началник-участък, инженер в Производствено-технически отдел и ръководител на Професионален учебен център.

От 1990 до 1992 г., когато се пенсионира, е заместник-директор на ДЛ - Якоруда.

Поклон пред светлата му памет!

На 14 април почина инж.
Моско Николаев Бояджиев.

Роден е на 19.09.1941 г. в Долна Оряховица, Великотърновска област. През 1968 г. завърши ВЛТИ, специалност „Горско стопанство“.

Изработил е над 20 лесоустройствени проекти, приети с висока оценка, за горските стопанства в Северна и Южна България.

От 1991 до 2003 г., когато се пенсионира, е директор на ДЛ - Плачковци, където ръководи и развива ефективна дърводобивна дейност и залисяване. След пенсионирането си продължава да работи като лицензиран лесовъд на частна практика.

Поклон пред светлата му памет!

На 3 май почина проф. д.н.
Кирил Мартинов Богданов.

Роден е на 10.08.1947 г. в с. Гинци, Софийска област. През 1970 г. завърши ВЛТИ.

От 1971 г. е редовен аспирант в катедра „Лесоустройство“. Докторска дисертация защитава през 1975 година. В продължение на 10 години води упражнения по дисциплините „Лесоустройство“ и „Горска таксация“, а след това е титуляр на лекционните курсове по тези дисциплини. Избран е за доцент през 1986 г., а през 1996 г. защитава втори дисертационен труд за научна степен „доктор на селскостопанските науки“.

От 2001 г. е редовен професор по лесоустройство. Заместник-декан на ФГС е през 1995 - 1996 г., а през 2004-2005 г. - ръководител на катедра „Лесоустройство“. Пенсионира се през 2015 година.

Самостоятелно и в съавторство публикува над 160 статии, издава 2 учебника, 3 монографии, ръководства за упражнения, както и много научно-популярни, краеведчески и поетични книги. Член на Съюза на учените в България и на Българското национално дружество по генеалогия и родознание.

Поклон пред светлата му памет!

Седмицата на гората - история и традиции

Началото на нашата празнична Седмица на гората е през 1925 г., когато за първи път е проведен „Празник на залесяването“ като „знак за цивилизоваността и културния напредък на българското общество“. Празникът официално е регламентиран малко по-късно, в чл. 131 от пристия на 16 юли същата година Закон за горите: „... всяка година през пролетта Министерството на земеделието и държавните имоти, в съгласие с това на Народното просвещение, урежда Празник на залесяването, в който са длъжни да вземат участие учениците и ученичките от всички училища, заедно с учителите, а така също войската и трудовациите.“

„Главната цел на Празника на залесяването е моралният, а не материалният ефект и цели култивиране на обич и привързаност към гората, а не създаване на гори в самия ден на залесяването и с труда на децата“ - обобщава две години по-късно лесовъдът Димитър Загоров.

Не случаен факт е и това, че населението е подгответо за него от лесовъдите и техните издания, най-вече от сп. „Горски преглед“ - орган на Дружеството на българските лесовъди. Още през 1911 г. Ц. Дончев в статията си „Наводнения“ (кн. 8), споменавайки уредбата на подобен празник в Испания и имайки предвид подготовката на новия Закон за горите (седмият поред), предлага: „Законът да уреди два празника на залесяване през годината - единият през есента, а другият през пролетта - в които всеки по-възрастен от 15 години нагоре български гражданин да засажда най-малко по 5 дръвчета в определените от лесничествата места. Фиданките да се вземат от горските разсадници. В тия празници учениците от всички училища в България, ръководени от наставниците си, също да засаждат по 3-5 дръвчета. През тия дни всички войници и ученици в царството трябва да бъдат отпуснати и използвани за залесяването“.

Разбирането е, че задачата на празника е доброволен труд за страната, която по това време се нуждае страшно много от залесяване на оголените склонове и овладяване на мащабните поройни водни течения и почвена ерозия, озеленяване на градове и села.

Минава повече от десетилетие, когато идеята се превръща в реалност с излизането на осмия Закон за горите. Първият организиран Празник на залесяването е на 12 април 1925 г. и е резултат от разбирането между две министерства - на народното просвещение и на земеделието и държавните имоти, които със съответните окръжни дават указания за провеждането му. Денят се пада Благовещение, честването започва тържествено с молебен пред храма „Св. Александър Невски“ и завърши „с посаждане на дръвчета в културите“ в покрайнините на София. Цялата софийска преса отбелязва събитието.

В редакцията на сп. „Горски преглед“ пристигат дописки от регионалните лесници, които съобщават за усилена подготвителна работа за празника - изнасят се беседи, изготвят се листовки и апели, изпращат се писма до училищата и войсковите поделения, от лесничествата се подготвят фиданки и се определят терени за залесяване. След проведените мероприятия лесничите изпращат също своите материали. От тях днес можем да научим къде, какво и колко е залесено, кое училище е направило по-красива „триумфална арка“, под която минават участници в тържеството, преди да се отправят към обекта, и дори коя военна музика е свирila най-хубаво и къде се е извilo най-дългото хоро. В приложението към сп. „Горски преглед“, което се назова „Горски беседи“ и е притурка за популярни горски знания, през 1928 г. можем да видим материал „По случай празника на залесяването“. Изпратен е от горския стражар на Шуменското лесничество Атанас Киров и завърши така: „Горите да пазим, нови да създадем, Родината в храм горски да превърнем!“.

За първи път предложението Празникът на залесяването да се превърне в Седмицата е изказано от стажант-лесовъда Георги Минков в статията му „За празника на залесяването“ в сп. „Горски преглед“ (кн. 1-2, 1934 г.). Авторът пише: „Az смятам, че върховен дълг

Граждани от Панагюрище залесяват по време на първия Празник на залесяването през 1925 г. в м. Пирамидите - Тесния дол край града

на лесовъда, а най-вече на нас, младите, е да се замислим по-сериозно върху организирането на празника, дълг е на организираните български лесовъди да направят още един път върховни усилия пред господина министъра на народното просвещение, щото досегашната трудова седмица на учащите се с новия закон за просветата да се превърне в седмица на залесяването“. Идеята е още лесовъдите от всички райони на страната да се нагърбят с разяснителна дейност за значението на горите и залесяването.

Това предложение е прието и първата Седмица на гората, открита от началника на Отделението за горите и лова Илия Стоянов, е проведена от 15 до 22 април 1934 година. Всеки ден през празничната Седмица слушателите на столицата имат възможност да чуят и „радиосказки“ на различни горски теми, а лесовъдите по места организират освен беседи и залесявания. В кампанията все повече се включват изтъкнати творци на своето време.

През 1937 г. Седмицата, проведена на 4 - 11 април, е утвърдена от министъра на земеделието и държавните имоти с програма и включва „словесна, печатна, картична и др. пропаганда за запазването и разумното използване на българските гори, на които се гледа от много среди като на изчерпаем източник за задоволяване само на потребата от строителни и горивни материали, без да се държи сметка за тежките последствия от неразумното им ползване.“

На тази тема е и прочутата статия на лесовъда Тома Захариев - директор на Служба за горскоопитно дело - „Гори, народ и държава“, която той подготвя специално за Седмицата на гората. Авторът подчертава: „Нужно е всичко във и около гората да се върши със съзнанието, че се работи за народа и с народа, нищо без него, а още по-малко срещу него. Противното е отчуждаване на народа от горите и горското стопанство“.

Утрото на гората се е състояло в столичния театър „Роял“ на 18 април 1939 г. по повод откриването на Седмицата. То започва с „националния химн и химна на Царя“, с реч на земеделския министър Иван Багрянов, прочетена от инж. Димитър Загоров, началник на Отделението за горите. Голям концерт изнася хорът на Ловната организация и певци и танцьори от спортния клуб „Средец“.

И през 1940 г. на 1 април в София, в зала „България“, е открита Седмицата на гората, на която има „височайше присъствие“ - министър-председателят (Б. Филов), председателят на Народното събрание и други. Откриването на Седмицата е обявено по Радио „София“ от инж. Димитър Загоров, началник на горите, лова и рибарството, който по същия начин я „закрива“, и то на 14 април. Тази най-дълга „двуседмица“ е последна от началото на обявяването ѝ, защото Втората световна война спира про-

веждането на празника за повече от десетилетие.

Седмицата на гората е възстановена през 1956 г. (с указ на Министерския съвет от 4 февруари, в който е регламентирано провеждането ѝ да става винаги през първата цяла седмица на април). Чествана е от 1 до 8 април, като традицията продължава до наши дни. Мотивите и целта за нейното провеждане са благородни - „дните на седмицата да бъдат дни на широко популяризиране на огромното значение на горското стопанство и масово участие на нашия народ в борбата за опазване и подобряване състоянието на горите“ (сп. „Горско стопанство“, бр.2, 1956 г.). Така във времето, съвпадащо с пролетното залесяване, българите от големи градове и села са излизали да засаждат фиданки. И макар че в тези години не бе прието в пресата да се описва неорганизираното народното веселие, и днес се намират много хора, които да разкажат какви спонтанни хора са се виели по поляните след устърдна работа. Под егидата на синдикалните организации последният ден от Седмицата на гората се отбележава като професионалният празник на работниците и служителите от горското стопанство и горската промишленост.

През 1979 г. е отчетено залесяването на 10-милионния декар гори у нас. Уникален, световно признат подвиг на българският народ и лесовъдската колегия за пълно овладяване на поройните водни течения, спиране на почвената и ветровата ерозия, запазване на чистотата на речни корита и водосбори на язовири.

През 2008 г. за първи път е проведена Общоевропейска седмица на гората. За първи път през октомври 2009 г., по време на Международния конгрес на горите в Буенос Айрес, бе отбележана Световна седмица на гората. „Горите за хората“ - е мотото на Световна година на горите, отбележана през 2011 година.

Българската седмица на гората вече има 97-годишна история и това е уникално национално културно-историческо наследство. През 2020 г. темата на Седмицата (отбележана неприсъствено поради пандемичната обстановка), е „Горска педагогика“ и това е повод Сдружение „Инициатива Единение“ заедно с КНСБ да преиздаде и да допълни

Програма

за отпразнуване на празника на залесяването в с. Клисури, Берковско, на 30 Март 1930 година.

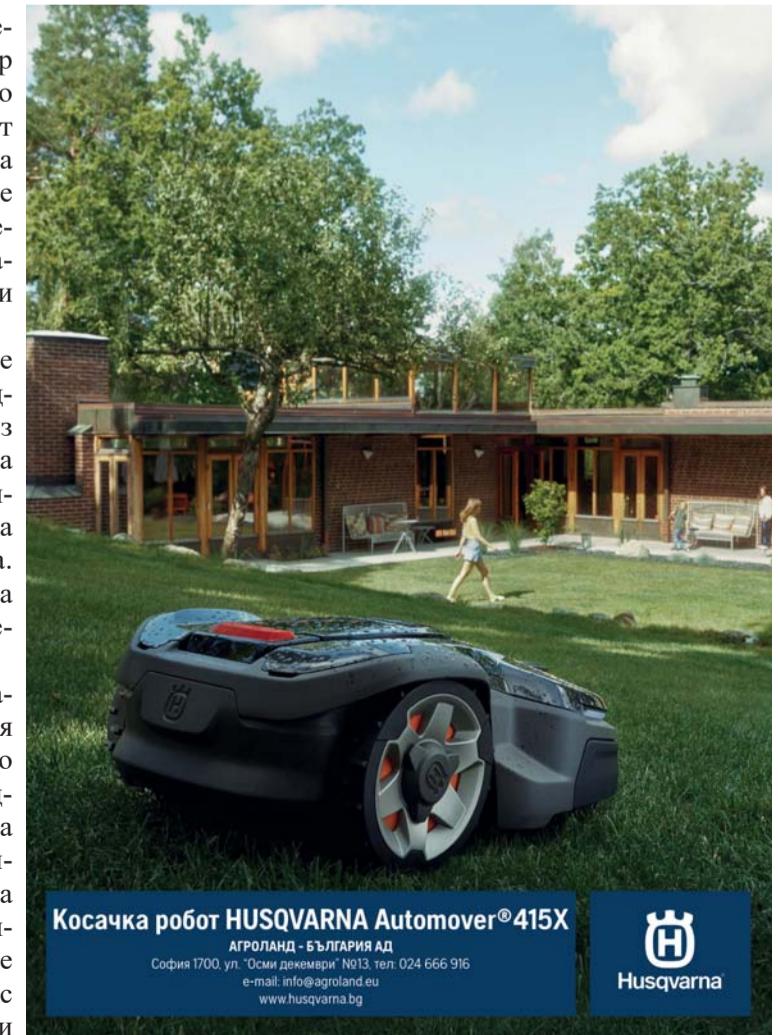
1. На 29 Мартъ преди празника възстановена през 1956 г. (с указ на Министерския съвет от 4 февруари, в който е регламентирано провеждането ѝ да става винаги през първата цяла седмица на април). Чествана е от 1 до 8 април, като традицията продължава до наши дни. Мотивите и целта за нейното провеждане са благородни - „дните на седмицата да бъдат дни на широко популяризиране на огромното значение на горското стопанство и масово участие на нашия народ в борбата за опазване и подобряване състоянието на горите“ (сп. „Горско стопанство“, бр.2, 1956 г.). Така във времето, съвпадащо с пролетното залесяване, българите от големи градове и села са излизали да засаждат фиданки. И макар че в тези години не бе прието в пресата да се описва неорганизираното народното веселие, и днес се намират много хора, които да разкажат какви спонтанни хора са се виели по поляните след устърдна работа. Под егидата на синдикалните организации последният ден от Седмицата на гората се отбележава като професионалният празник на работниците и служителите от горското стопанство и горската промишленост.
2. На 30 Мартъ - Недълъг 8 часа сутринта на площада престъп читалището се събират: учащата младеж, учители, гражданско, съвещаници и горски власти.
3. Във 9 часа всички събрани потеглят във строй на чело със музика за мястото на залесяването - „Широката поляна“.
4. На самото място се извършва молебен.
5. След молебна ще се даде малко утро от дъната съподходяща за слуша и цълта програма.
6. След утро Лесничия говори за „ролята и значението на празника“, подир него малко слово от съвещаника за скрипта.
7. Ще се направи от лесничия и неговите подведомствени органи демонстрация за начин на посаждането на фиданки.
8. Извърши се самото посаждане от учениците.
9. След посаждането, обяд и общо веселие на самото място до вечерта.

Забележка: При лошо време празненството се отлага за най-близния хубавъ ден.

От комисията.

със съвременни автори „Горска христоматия“, издадена за първи път през 1941 г. от Министерството на земеделието и държавните имоти и преиздадена през 1997 и 2008 г. от Комитета по горите при Министерския съвет.

Инж. Валентин КАРАМФИЛОВ

Косачка робот HUSQVARNA Automover® 415X

АГРОЛАНД - БЪЛГАРИЯ АД
София 1700, ул. „Осми декември“ №13, тел: 02 666 916
e-mail: info@agroland.eu
www.husqvarna.bg

